

Η Γεωστρατηγική του Ελληνικού Χώρου (Γενικές Αρχές)

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΝΓΚΤΟΝ ΓΙΑ ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ

Του Απόστολου Α. Πιερρή

Η μετάβαση του πρωθυπουργού στην Ουάσινγκτον για συνομιλίες είναι γεγονός ύψιστης σημασίας. Ακριβώς όπως οι σχέσεις της Ελλάδας προς τις Η.Π.Α., είναι θέμα απόλυτα πρωτίστης προτεραιότητας για τα συμφέροντα της χώρας. Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας εκλήθη για συζητήσεις ουσίας από την Ηγεσία των Η.Π.Α. και όχι για απλή ανταλλαγή απόψεων και θέσεων: αυτή μπορούσε να γίνει μέσω της συνήθους διπλωματικής οδού ή με επιστολές. Συζήτηση ουσίας προϋποθέτει ότι η Ελληνική πλευρά έχει βαθιά γνώση της ιστορικής πραγματικότητας όπως αυτή εξελίσσεται, και σαφή επίγνωση της θέσης και ισχύος της χώρας μέσα στο διαμορφούμενο παγκόσμιο πεδίο. Και εδώ διαπιστώνεται τραγικό έλλειμμα. Το οποίο μάτην επιχειρείται να συγκαλυφθεί με βεβαιωμένες ομοφωνίες του κατεστημένου, σαν αυτή που συνοδεύει τον Πρωθυπουργό κατά την επίσκεψή του στην Αμερική. Και η οποία μάλιστα ιλαροτραγικά διευρύνεται και με την ομοφωνία της ομογένειας εκεί: είναι εκνευριστικά αντιπραγματικό το ότι ο Πρωθυπουργός επικινδυνώνει με αντιπροσωπευτικές των ομογενών πριν αρχίσει τις επαφές του με την Αμερικανική ηγεσία, η οποία είναι η πολιτική ηγεσία και της ομογένειας

Και εν πάση περιπτώσει οι ομοφωνίες σε θέματα ουσίας είναι πάντοτε ύποπτες, καταγγέλλονται και τεχνικές. Αναγκαστικά, έχουν και ασαφές περιεχόμενο, ή μάλλον, το χειρότερο, βασίζονται σε ιδεοληψίες, συνήθως παρωχημένες. Η ομοφωνία είναι πάντοτε άκρας ανθυγιεινή. Είναι και κωμική, γιατί προσπαθεί να διασκεδάσει μια πραγματική οδυσσεία (στην ισχύ της χώρας και στην στρατηγική της ηγεσίας της) με φαινομενική επίκληση ενότητας. Η "αρραγή ενότητα του κατεστημένου" σε κρίσιμες ώρες σαν αυτή τώρα, πάντοτε έβλαψε καιρία την χώρα. Ό,τι κερδίσαμε, το κερδίσαμε υπό συνθήκες έντονης διαφοροποίησης, μέχρι και δικασμού, από την αρχαία εποχή μέχρι σήμερα. Εάν ο πολιτικός κόσμος ομοφωνεί σε μια εξωπραγματική θέση ουσίας, τότε έχει χάσει την επαφή του με την κοινωνία. Και η θέση προς την οποία ομοφωνεί τώρα με αφορμή την πρωθυπουργική επίσκεψη στις Η.Π.Α. είναι εξωπραγματική.

1) Η πρόσκληση απευθύνεται στον Πρωθυπουργό της Ελλάδας και όχι στον Επistle: τριμμένο ενός Κράτους. Μέλος μιας ανυπαρκτής υπερκρατικής Κρατικής Οντότητας. Η διατύπωση "υπερκρατικής Κρατικής" είναι εσκεμμένη και δείχνει την εσκεμμένη αντιφατικότητα της Ε.Ε. Κράτος είναι το έδαφος υποκείμενο της πολιτικο-ιστορικής δράσης: είναι μια απολύτως κυρίαρχη οντότητα. Είναι απολύτως κυρίαρχη ακόμη και όταν εκχωρεί, μέσω συνθηκών, δικαιοδοσίες σε πολυκρατικούς, υπερκρατικούς ή διακρατικούς φορείς. Αυτά τότε αρνούνται την δικαιοδοσία τους από την κυριαρχία των κρατών που υπεισέρχονται σε αυτούς, όχι αντίστροφα. Η Ε.Ε. προσπαθεί να οικειοποιηθεί ρόλους Κράτους, αλλά δεν τους έχει. Ισχυρές ομάδες στα κατεστημένα Ευρωπαϊκών χωρών θέλουν να δημιουργήσουν ένα Κράτος από την Ε.Ε. αλλά θα αποτύχουν. Η Ελλάδα δεσμεύεται από τις συνθήκες που την συνδέουν με την Ε.Ε. όσο ακριβώς δεσμεύεται από οποιαδήποτε άλλη διμερή ή πολυμερή διακρατική συνθήκη, ειδικότερα από τις συμφωνίες της με τις Η.Π.Α. Είναι λοιπόν φαιδρός ο ισχυρισμός ότι ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας θα συζητήσει με την Αμερικανική Ηγεσία και Περιφερειακή της Ε.Ε. Είναι και υποτιμητικές για την Ελλάδα. Η Ελλάδα είναι κυρίαρχο κράτος, όσο κι αν είναι τώρα αδύνατο Κράτος, και ο Πρωθυπουργός της θα μιλήσει ως γνήτης κυρίαρχου κράτους, όχι σαν Νομάρχης μιας ευρύτερης επικράτειας, είτε το θέλει η ηγεσία μας είτε όχι.

2) Ένα ισχυρό κομμάτι του Ελληνικού Κατεστημένου (όλο:) όντως θεωρεί την Ελλάδα ως Ευρωπαϊκή επαρχία, επαρχία της Ε.Ε. Βεβαίως προτρέπει και δρα προληπτικά. Βεβαίως, επίσης,

διαπράττει κολοσισιά σφάλμα:

η Ε.Ε. (με κάποιο σημαντικό εύρος) ποτέ δεν θα γίνει Κράτος, και η Ελλάδα ποτέ δεν θα γίνει επαρχία ενός τέτοιου Κράτους. Η Ε.Ε. είναι δημιουργία Συνθηκών μεταξύ ισχυρότερων και ασθενεστέρων χωρών της γεωγραφικής Ευρώπης και εκφράζει μια μερική σύγκληση των συμφερόντων τους, όπως και κάθε διακρατική συνθήκη. Το ότι όμως ένα τμήμα του Ελληνικού Κατεστημένου θεωρεί (αντίθετα προς την φύση της Ε.Ε.) την Ελλάδα ως ήδη Ευρωπαϊκή επαρχία, σημαίνει ότι απειμπολεί την ηγετική του αρμοδιότητα, αναφορικό ιδίωμα κάθε κατεστημένου. Έτσι όμως παύει να είναι ηγετικό κατεστημένο και γίνεται διαχειριστής υπέρ τρίτων.

3) Είναι εξόχως αποκαλυπτικό το ότι το κατεστημένο που εκχωρεί κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στην Ε.Ε., που δεν είναι κράτος, υπό το Κράτος μιας Ευρωπαϊκής ιδεοληψίας, ταυτόχρονα παρουσιάζεται ως εθνικιστικό απέναντι των Η.Π.Α. Ο παραλογισμός εδώ φθάνει σε βαθμό παραδοξισμού: η οποιοδήποτε ουσιαστική συζήτηση με τις Η.Π.Α. για γεωστρατηγική σύγκληση σε περιφερειακά θέματα, πέρα από ανήστες επιλήψεις για "δικαία", θεωρείται άσκηση πίεσης από την Υπερδύναμη και υπερήφανα απορρίπτεται προκαταβολικά. Η οποιαδήποτε ουσιαστική συνεργασία και διμερής διακρατική συμφωνία με την μοναδική πραγματική Ηγεμονική Δύναμη του κοσμικού συστήματος θεωρείται ως εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων ενός Κράτους, του οποίου το κατεστημένο από το άλλο μέρος επιδιώκει την διάλυση της κυριαρχικής οντότητάς του μέσα σε κάποιο Ευρωπαϊκό Κρατικό Σχηματισμό που δεν υπάρχει και δεν θα υπάρξει, ενώ ήδη έχουν εκχωρηθεί σημαντικές αρμοδιότητες στο τωρινό υποκατάστατο του, απραγματικό ούτως ή άλλως ονειρευμένου Ευρωπαϊκού οράματος, στην Ε.Ε.

4) Οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ηγεμονική Δύναμη του παγκόσμιου πεδίου είναι συγκριτικά σημαντικότερες από τις σχέσεις της χώρας προς την Ε.Ε., ή μάλλον προς τις χώρες που απαρτίζουν την Ε.Ε. (γιατί στην ουσία εδώ πρόκειται για πολλές και αλληλοσυναρτμένες διμερείς σχέσεις). Οι σχέσεις κάθε χώρας με τις Η.Π.Α. είναι συγκριτικά σημαντικότερες από αυτές προς οποιαδήποτε άλλη χώρα ή άλλες χώρες του κοσμικού συστήματος. Γιατί οι Η.Π.Α. είναι η εστία του παγκόσμιου δυναμικού πεδίου. Το κατεστημένο εδώ (ή το ηγετικό τμήμα του) αντιθέτως θεωρεί τις σχέσεις με τις Η.Π.Α. ως μια παράμετρο επί ίσους περιπτώσεις ή και σε δευτερεύουσα θέση, αναφορικά προς τις σχέσεις με την Ε.Ε. (ο,τιδήποτε αυτές οι σχέσεις μπορούν να σημαίνουν εκάστοτε, δεδομένης της εγγενούς ασαφείας της

μεταβαλλόμενης πραγματικότητας που αντιπροσωπεύει το σχήμα Ε.Ε.).

Ο πλήρης και δημιουργικός συντονισμός της Ελληνικής στρατηγικής προς την στρατηγική των Η.Π.Α. είναι το θέμα απόλυτης προτεραιότητας για τα συμφέροντα της χώρας μας. Μπροστά σε αυτό, οι σχέσεις μας προς το κατασκευασμα της Ε.Ε. είναι αμελητέες σημασίας. Ενώ βεβαίως οι διμερείς σχέσεις μας προς Αγγλία, Ρωσία, Γερμανία είναι σημαντικές, αλλά τριτεύουσες. Είναι κωμικό (για τους άλλους) και τραγικό (για εμάς) λάθος του Ελληνικού ηγετικού κατεστημένου (όλου:) η φανταστική αναβάθμιση του ρόλου της Ευρώπης, τώρα μάλιστα που η Ευρώπη περιορίζεται σε μια περιφερειακή δομή του παγκόσμιου πεδίου. Το Ελληνικό κατεστημένο πάσχει το σύνδρομο της μειονεξίας. Αγωνίζεται τόσες δεκαετίες να μπει στο Ευρωπαϊκό club, και όταν μπαίνει (τυπικά έστω), το club έχει χάσει την σημασία του. Το σφάλμα είναι παρόμοιο αλλά χειρότερο από εκείνο των "Ενωτικών" του Βυζαντίου: τότε τουλάχιστον οι Ευρωπαϊκές δυνάμεις ανήκαν στο προσκήνιο της Ιστορίας. Τώρα κατέρχονται και εξέρχονται.

5) Είναι επίσης παραλογισμός να ελαττώνεται εσκεμμένα και συστηματικά η κυριαρχία μιας χώρας για να αντιμετωπισθεί πραγματικός ή φανταστικός κίνδυνος από κάποια άλλη χώρα. Γιατί τότε εν όψει κάποιου κινδύνου επιβουλή κατά της κυριαρχίας (που αν είναι πραγματική μπορεί να αντιμετωπισθεί με διάφορους άλλους τρόπους χωρίς συστηματική μείωση της κυριαρχίας), επιλέγεται η τετελεσμένη και συστηματική παρούσα μείωση. Με "συστηματική" εννοώ τέτοια που υπερβαίνει αυτήν η οποία περιλαμβάνεται σε κάθε συναπτόμενη διακρατική συνθήκη (και η οποία είναι περιωρισμένη σε όσα ρητά οριοθετούνται με τους όρους της Συνθήκης), και επεκτείνεται σε ένα πλήθος συνθηκών αυξανόμενου αριθμού και εξειδίκευσης, παρόμοιο προς την νομοθεσία και τις εσωτερικές διατάξεις ενός Κράτους. Αυτόν τον παραλογισμό που περιέγραφα διαπράττει όμως η Ελλάδα: για να αντιμετωπίσει μια υποτιθέμενη Τουρκική απειλή, έχει δεχθεί τον ουσιαστικό περιορισμό της απόλυτης Κρατικής Κυριαρχίας της μέσω της ενσωμάτωσής της στην Ε.Ε., και μάλιστα ενσωμάτωσης που καθοδηγείται από το φανταστικό όραμα μιας τελικής κρατικοποίησης της Ε.Ε.

6) Ο παραλογισμός που σημειώσα καταπάνω εφιαλτικός όταν σκεφθεί κανείς ότι η εξασφάλιση της κυριαρχίας της χώρας μας οφείλεται κατ'ευσίαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (και Γ' Γερμανικό) στις Η.Π.Α. Οι Η.Π.Α. ειδικότερα έσωσαν την Ελλάδα από την Τουρκική απειλή, όταν η Τουρκία ηθέλησε (και το ηθέλησε επανειλημμένα) να υποχρεώσει την Ελλάδα σε συνεννόηση. Και δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά: γιατί οι Η.Π.Α. είναι το Ηγεμονικό Κέντρο του Παγκόσμιου Συστήματος.

7) Τα πραγματικά συμφέροντα μιας Χώρας-Κράτους (πέρα από τις τυκόν φαντασιώσεις της ηγεσίας) ορίζονται από τον γεωγραφικό χώρο της, τόσο στο υλικό όσο και στο πνευματικό πεδίο, τόσο στην οικονομία όσο και στην πολιτιστική ταυτότητα της. Η γεωπολιτική της Ελλάδας ανήκει προσεχώς μεν στο πολυδύναμο ΒαλκανοΜικρασιατικό Πεδίο, γενικότερα δε στο Μέγα Τόξο της Ευρασίας που αρχίζει από την Κεντρική Ευρώπη και τελειώνει στην Κεντρική Ασία. Η ολοκλήρωση του ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου είναι άμεσο και ζωτικό συμφέρον της Ελλάδας κατά προτεραιότητα απέναντι οιαδήποτε άλλο σκοπό μετά την συνέργεια προς τις Η.Π.Α. Κατά αντικειμενική, αναγκαία και ευτυχή συγκυρία, η ολοκλήρωση αυτή είναι και ζωτικό συμφέρον της Ηγεμονικής Δύναμης. Με "ολοκλήρωση" εννοώ γεωστρατηγική σύγκληση, οικονομική σύνδεση και πολιτιστικό συντονισμό, όπως αυτή η ολοκλήρωση μπορεί να επιτευχθεί σήμερα.

8) Είναι επομένως ζωτικό συμφέρον της Ελλάδας η συνεργασία πρωτίστως με την Τουρκία, και με τις άλλες Βαλκανικές χώρες, προς ολοκλήρωση του ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου. (Η πραγματική ιδέα του Βαλκανικού Συμφώνου).

9) Σε κάθε Συμφωνία, ένα μέρος έχει τον ρόλο που μπορεί να παίξει σύμφωνα με την ισχύ του. Κάθε υπερεθνική απόφαση διαρθρώνεται βάσει της αρχής της φυσικότητας και αποτελεσματικότητας.

10) Η σημασία της Ελληνο-Τουρκικής συνεργασίας (βάσει

του αντικειμενικού συσχετισμού δυνάμεων), της ολοκλήρωσης του ΒαλκανοΜικρασιατικού πεδίου, και του αποτελεσματικού συντονισμού του Μεγάλου Τόξου, δεν μειώνεται αλλά αυξάνεται μετά την προσέγγιση της Ρωσίας προς τις Η.Π.Α. και την συνεργασία της Κίνας προς την Ηγεμονική Δύναμη. Απόδειξη ηχηρή δόθηκε με την πρόσφατη επίσκεψη του Ρούτβ στην Ελλάδα: η Ρωσία έδειξε ότι δεν προτίθεται να συμπεράσει στα Ευρωπαϊκά Ελληνικά παιχνίδια. Τα επί μέρους περιφερειακά πεδία οργανώνονται εν αναφορά προς το καθολικό πεδίο με εστία τις Η.Π.Α.: η οργάνωσή τους έτσι αλληλοσυνδέεται. Στην γεωστρατηγική της Ευρασίας χρειάζεται για την ευστάθεια του συστήματος, ένας ισχυρός πόλος συνεργασίας στον χώρο της καθ' ημάς Ανατολής, όπου διαχρονικά άνησαν ενοποιητικές πολυεθνικές και πολυθρησκευτικές Αυτοκρατορίες. Και αυτό χρειάζεται ανεξαρτήτως της στρατηγικής της Ρωσίας.

Σε άλλο άρθρο μου θα αναλύσω το συγκεκριμένο περιεχόμενο της επιβαλλόμενης και αναπόφευκτης Ελληνο-Τουρκικής συνεργασίας προς οικοδόμηση του αναγκαίου ισχυρού πόλου στον χώρο μας.

Επίσης τις αναγκαίες άλλες Βαλκανικές συνεργασίες. Εδώ να προσέξω μόνον δυο πράγματα. Αφ' ενός ότι λάθος δεν είναι η συμμετοχή στην Ε.Ε., αλλά το Ευρωπαϊκό μοντέλο της Ε.Ε. (βασικά δηλαδή το "όραμα" της μετεξέλιξης της σε κυρίαρχο Κράτος). Και αφ' ετέρου ότι ίσως μερικοί από τους παραπάνω παράγοντες να έχουν κατανοηθεί από μέρος του Ελληνικού Κατεστημένου. Αλλά δεν γίνονται δεκτοί παρά ως αναγκαία κακά. Το οποίο βραχυπρόθεσμα την δυναμική από Ελληνικής πλευράς, εις βάρος της Ελλάδας και εις βάρος της Ε.Ε.

Σημ.: Το άρθρο εγράφη πριν τις συναντήσεις του Πρωθυπουργού με την Αμερικανική Ηγεσία.

Μετά τις συναντήσεις και τα όσα μεταδόθηκαν γι' αυτές, είναι οδυνηρά αισθητή η ανεπάρκεια του Ελληνικού κατεστημένου (όλου:) και η συνεπακόλουθα υποβαθμισμένη κατάσταση της χώρας, ιδιαίτερα στις διεθνείς σχέσεις. Η επίσκεψη του Πρωθυπουργού στις Η.Π.Α., δυστυχώς κατήντησε σε θέμα για εσωτερική κατανάλωση απληροφόρητων πολιτών. Η Ελληνική παρουσία δεν προκάλεσε το ενδιαφέρον της Αμερικανικής πλευράς, και δικαίως. Η Αμερικανική Ηγεσία περίμενε ουσιαστική συνεργασία και συνάντηση τετρίμηνες κοινοτυπίες και ανοήτη γενικόλογια. Συνάντηση σύγκληση και διπλοπροσωπία. Το Ελληνικό κατεστημένο βρίσκεται την τακτική του "ααού" σαν διέξοδο από τα δύσκολα. Πιθανότατα πάντως, η δουλειά έκλεισε. Επεται η συνάντηση της Αμερικανικής με την Τουρκική Ηγεσία.